

TEM/1011/00.04.03/2015

LIITE

2.5.2016

Kotoutumislain (1386/2010) muutos:

Pakolaisista maksettavien laskennallisten korvausten maksatusten automatisoinnin menettelyt, Muistio

Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010), jäljempänä kotoutumislaki, muuttui 1.5.2016 siten, että lain 45 §:n mukaiset laskennalliset korvaukset maksetaan kunnalle jatkossa automaattisesti 1.4.2016 alkaen, lähtökohtaisesti ilman erillistä hakemusmenettelyä. Korvausten maksamisen edellytykset eivät muutu ja muiden kotoutumislain perusteella kunnille maksettavien korvausten osalta hakemus- ja maksatuskäytännöt pysyvät ennallaan.

Kunnille maksettavat laskennalliset korvaukset pakolaisten vastaanotosta

Kotoutumislain 45 §:n mukaisesti kunnille maksetaan laskennallista korvausta pakolaisen ja muun kansainvälisestä suojelua saavan henkilön ja tämän perheenjäsenen ohjauksesta, neuvonnasta ja muusta kotoutumista tukevan toiminnan järjestämisestä.” Yksityiskohtaisemmin kustannusten korvaamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksessa kotoutumisen edistämiseen liittyvien kunnan kustannusten korvaamisesta valtion varoista (VNA 1393/2011). Maksatuksesta huolehtii elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus), joka korvaa kunnalle toimenpiteiden järjestämisestä aiheutuvat kustannukset kotoutumislain 6 luvun mukaisesti.

Kotoutumislain 2 §:n 2 ja 3 momentissa määritellään henkilöpiiri, joita kunnalle maksettavat korvaukset koskevat. Lain 45 §:n 2 momentin mukaan laskennallista korvausta maksetaan kunnalle pakolaiskiintiössä hyväksytyistä henkilöistä neljältä vuodelta ja turvapaikkamenettelyn kautta tulleista 3 vuodelta. Korvausten suuruus on määritelty edellä mainitussa valtioneuvoston asetuksessa.

Korvausten maksamisen edellytyksenä on, että kunta on laatinut kotouttamisohjelman ja tehnyt sopimuksen pakolaisten kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) kanssa¹. Mikäli kunta ei ole tehnyt ELY-keskuksen kanssa sopimusta pakolaisten vastaanotosta, automaattista maksatusta ei henkilöpiiriin kuuluvien henkilöiden osalta suoriteta.

Uusi korvauskäytäntö

Voimassa olleen käytännön mukaan kunnat ovat voineet hakea kotoutumislain 54 §:n mukaan korvauksia KEHA-keskukselle osoitetulla hakemuksella viimeistään kahden vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana tapahtuneesta toiminnasta korvausta haetaan.

¹ Kotoutumislain 32 § ja Kotoutumisen edistämisestä annetun maakuntalain (Ålands författningssamling 212/74) 26 §

Kotoutumislain muutos lain 54 §:n osalta 1.5.2016 lukien tarkoittaa, että kunnan hakemusvelvollisuus laskennallisten korvausten osalta poistuu 1.4.2016 alkaen. Tästä ajankohdasta alkaen laskennalliset korvaukset maksetaan kunnalle automaattisesti, ilman erillistä hakemusta. Laskennallinen korvaus tullaan maksamaan automaattisesti kaikista niistä henkilöpiiriin kuuluvista, joiden osalta korvausaikaa on jäljellä, joilla on väestörekisteriin merkittynä kotikunta, ja joiden henkilötunnus on UMA-järjestelmässä. Automatisoinnin mahdollistamiseksi lakiin on lisätty Väestörekisterikeskus tiedonsaantiin oikeutetuksi.

Kotoutumislain mukainen korvausaika pysyy ennallaan. Kokonaiskorvausaika on aina kokonainen kolme tai neljä vuotta, mikäli henkilö asuu koko korvausajan Suomessa. Korvausaika alkaa kun henkilön ensimmäinen kotikunta on rekisteröity väestötietojärjestelmään. Mikäli henkilöpiiriin kuuluvalla on ennen oleskeluluvan saamista ollut väestötietojärjestelmässä väliaikainen kotikunta², asetetaan maksatuksen alkamispäivämääräksi oleskeluluvan voimassaolon alkamispäivämäärä.

Maksatusajankohdat

Kunnan tulee hakea edelleen laskennalliset korvaukset takautuvasti KEHA-keskukselta 31.3.2016 saakka. Huh-tikuun laskennallinen korvaus käsitellään ja maksetaan automaattisesti toukokuussa 2016. Tämän jälkeen kunta saa laskennallisen korvauksen kuukausikorvauksen kunkin kuukauden maksatuksessa.

Kunkin henkilöpiiriin kuuluvan kohdalla ensimmäinen maksatus alkaa kotikunnan rekisteröitymispäivämäärää seuraavan kuukauden aikana. Mikäli ensimmäisen korvauskuukauden maksatus myöhästyy teknisestä syystä, KEHA-keskus korjaa maksatuksen virkatyönä.

Laskennallisista korvauksista ei enää 1.4.2016 jälkeen makseta ennakoita. Myöskään jo haettuja ennakoita maksujaksolle, joka ulottuu 1.4.2016 tai sen jälkeen, ei enää makseta. Kunnan ja ELY-keskuksen tulee päivittää sopimukset tältä osin.

KEHA-keskus ja Migri huolehtivat siitä, että kuntien maksuyhteystiedot ovat sähköisessä järjestelmässä. Kunta saa korvauksesta korvauspäätöksen postitse, järjestelmän kehittyessä mahdollisesti myöhemmin iPost järjestelmän kautta. Automatisoinnin ollessa täysimääräisesti käytössä, korvauspäätöksessä ei ole liitteitä, vaan kunta voi tarkistaa kyseiselle kuukaudelle sisällytetyt henkilöt Migrin UMA-järjestelmästä.

Käyttöperiaatteisiin liittyvistä kysymyksistä johtuen uusille kunnille ei tällä hetkellä voida avata katseluoikeuksia UMA-järjestelmään, mutta esteet pyritään tältä osin ratkaisemaan syksyyn 2016 mennessä. KEHA-keskus toimittaa postitse lähtevän korvauspäätöksen liitteenä luettelon korvauksen piirissä olevista henkilöistä niille kunnille, joilla ei vielä ole katseluoikeuksia. Kuntia kehoitetaan kuitenkin hakemaan oikeudet UMA-järjestelmään viimeistään syksyllä 2016, jotta laskennallisten korvausten prosessi saadaan automatisoitua täysimääräisesti.

Eriyishuomioita

Laskennallisten korvausten automatisointijärjestelmä on vielä uusi, ja kaikkia henkilöpiirissä olevia ei välttämättä saada kiinnitettyä automatisointiin käyttöönottoaiheessa. Mikäli henkilöpiiriin kuuluvan henkilötunnus ei ole vielä UMA-järjestelmässä, Migri toimittaa KEHA-keskukselle näiden henkilöiden tiedot. KEHA-keskus kohdentaa maksatukset oikeille kunnille, ja maksaa korvaukset kunnille ilman erillistä hakemusta. Sama koskee tilanteita, jolloin maksatuksen ulkopuolelle jäänti on johtunut järjestelmään liittyvästä teknisestä syystä.

Järjestelmän toimivuus varmistuu ja pyritään vakiinnuttamaan vuoden 2016 syksyyn mennessä.

Automaattisen maksatuksen ulkopuolelle jäävät teknisistä syistä ennen 1.1.2016 maahan saapuneet pakolaisen perheen yhdistämisen perusteella oleskeluluvan saaneet. Lisäksi ulkopuolelle jäävät henkilöt, joiden oles-

² Esimerkiksi tilanteessa, jossa henkilöllä on ollut oleskelulupa muulla perusteella (esimerkiksi opiskelu B-lupa) ja tämän jälkeen henkilö hakee turvapaikkaa.

keluluvan peruste on ihmiskaupan uhri. Näihin henkilöpiiriin ryhmiin kuuluvien kohdalla kunta hakee laskennallisen korvauksen edelleen paperilomakkeilla KEHA-keskukselta.

Kunta voi varmistaa laskennallisen korvauksen maksatuksen oikea-aikaisuuden ohjaamalla kuntaan muuttava ja henkilöpiiriin kuuluva henkilö viiveettä rekisteröitymään maistraatissa kunnan asukkaaksi.

Korvausten hakeminen paperihakemuksella

Kunta voi edelleen hakea laskennallista korvausta jälkikäteen erillisellä hakemuksella KEHA-keskukselta, jos henkilöpiiriin kuuluva ei edellä kuvattujen rajausten perusteella kuulu automaattisen maksatuksen piiriin. Myös muiden kuin laskennallisten korvausten osalta kunta hakee korvaukset edelleen aina jälkikäteen paperilomakkeilla KEHA-keskukselta.

Korvausten hakemuslomakkeet päivitetään kevään 2016 aikana tulostettaviksi PDF-lomakkeiksi, jolloin niiden käyttö on helpompaa kunnille. Kunta voi, täytettyään ja allekirjoitettuaan lomakkeen, hakea korvausta ELY yleislomakkeen liitteenä verkossa. Yleislomake on turvallinen, ja sillä voi toimittaa myös henkilötietoja. ELY-keskusten yleisellä asiointilomakkeella voidaan siirtää mitä tahansa liitetiedostoja turvallisesti suoraan ELY-keskusten asiankäsittely- tai muuhun järjestelmään. Asioijan ja järjestelmän välinen Internet-yhteys muodostetaan suojatun https-yhteyden kautta ja tiedot salataan ennen lähettämistä. Tietoja ei varastoida internetin puolella, vaan ne siirretään välittömästi ELYjen sisäverkon puolelle, kun asiointi on päättynyt.

Lisätietoja

Lisätietoja kotoutumislain muutoksesta antavat vanhempi hallitussihteeri Juha-Pekka Suomi (nimi@tem.fi, puh. 0295 0470 43) ja erikoissuunnittelija Terhi Martins (nimi@tem.fi, puh. 02950 47122). Lisätietoja laskennallisen korvauksen automatisoinnin hankkeesta antaa Terhi Martins.

Lisätietoja laskennallisten korvausten maksatuksesta on saatavilla KEHA-keskuksen sivuilta, osoitteesta <http://www.keha-keskus.fi/yhteystiedot/hae-maksatusta/elinkeinot/>. Sivulta löytyy myös ohjeita kuntakorvausten hakemiseen. ELY-keskusten yleinen asiointilomake löytyy ELY-keskusten sivuilta www.ely-keskus.fi/asiointiverkossa/, suora linkki lomakkeelle on https://anon.ahttp.fi/_layouts/FormServer.aspx?OpenIn=Browser&XsnLocation=/Lomakkeet/Yleinen_kunta.xsn.

Yleistietoa KEHA-keskuksen maksatuksesta sekä maksatusalueiden osoitteet löytyvät osoitteesta <http://www.keha-keskus.fi/yhteystiedot/maksatusalueiden-yhteystiedot/>. Kotoutumislain perusteella maksettavista korvauksista voi tiedustella myös asiointipostilaatikosta maahanmuuttokorvaukset.keha@ely-keskus.fi (flyttning.uf.centret@ntm-centralen.fi).

Lisätietoja UMA-järjestelmän käyttöön liittyvistä asioista ja käytön aikaista tukea antaa UMA-käyttötuki atk@migri.fi.